

Information

Kultur

BOGFORUM 07

Bogløs mand er blind

I går blev dørene til BogForum 2007 slået op og Danske Banks Debutantpris uddelt. Vinderen blev Henriette E. Møller for hendes roman 'Jelne'

Af: EVA EISTRUP, den 17. november 2007

Det var juristen, Venstrekvinden og forfatteren Birthe Rønn Hornbech der holdt BogForums åbningstale, der bedst kan beskrives som kort og fyndig. Rønn Hornbech lagde ud med at nævne det islandske ordsprog 'bogløs mand er blind', der viser vigtigheden af en stærk bogkultur - netop sådan en kultur som bogforum, der i år bliver afholdt for 16. gang, er et udtryk for. Kærlighed til bøger er det bedste, vi kan give videre til vores børn, og så skal momsens på bøger sættes ned eller helt fjernes, var budskaberne fra Birthe Rønn Hornbech.

Det var ordsprogenes dag og Danske Banks direktør, Henrik Normann, mente at "hvor penge og litteratur mødes, opstår sød musik". Han var glad for at kunne præsentere en check på 25.000 kr., blomster og en bronzestatue, designet af Helena Hei-Sook Park, i form af en lille lampe som symbol på lys og energi til fortsat skrivearbejde, til vinderen.

Vinderen blev Henriette E. Møller, født i 1976 og uddannet fra forfatterskolen i 2002. Formand for juryen Mona Madsen begrundede valget af Henriette E. Møller med, at det var en "original og lovende debut" og med henvisning til et tidligere interview med Henriette E. Møller, hvori hun beskrev den gode sætning som en "nøgle til et helt ny rum", fortsatte Mona Madsen, "vi ser frem til, at du åbner nye og større rum for os".

Henriette E. Møller, i solgul kjole, blev overrakt check, statuette og blomster og takkede Danske Bank, sin forlægger og sin kæreste Lars.

"Jeg er meget overrasket og glad," sagde hun oprigtig rørt og takkede familien: "I har hørt om min forfatterdrøm så mange gange, og nu er den gået i opfyldelse."

'Jelne'

Jelne er ikke Henriette og Henriette er ikke Jelne, for selv om romanen handler om en kvinde på forfatterens egen alder, der forlades og bliver kastet ud i en søgen efter sig selv og sit ophav, identificerer Henriette E. Møller sig ikke mere med Jelne end hun ville gøre med en veninde i samme situation.

"I skriveprocessen blev jeg mere og mere tæt med hende, men hun blev aldrig mig," har Henriette E. Møller sagt i et interview med tidsskriftet Sentura.

Hovedpersonen Jelnes kærestesorg bliver indledningen på en rejse tilbage til sin barndom, tilbage til det hotel hvor moren arbejdede, og hvor mor og datter boede, da Jelne mistede hende i en bilulykke (der måske, måske ikke var et selvmord). Det var der, Jenny blev alene, 'jenle' på jysk. Og senere giver hun sig selv navnet Jelne, idet hun synes at kunne huske, at det er det jyske ord for alene.

At tolke sin skæbne

I Jelne er det sproglige i fokus. Ikke på stilistisk bekostning af historien, men som en forstærkning af den. Sproget ændrer sig, som romanen skrider frem for at gøre ændringen i Jelnes følelsesliv og omstændigheder mærkbar, ikke bare via handlingen og indholdet, men i selve sprogoplevelsen.

"I arbejdet med bogen oplevede jeg, at sproget og indholdet blev spejlet i hinanden. I begyndelsen, hvor Jelne bliver forladt, ser jeg sproget som ødelæggende for fortællingen. Med de mange gentagelser trækker sproget fortællingen to skridt frem og et skridt tilbage."

Bogens allerførste sætning, hvor hovedpersonen er allermest fortabt og kassen med billederne, der dokumenterer hendes forliste kærlighed, skal tømmes, er et godt eksempel på forfatterens brug af gentagelse.

"Hun læner sig ud ad det åbne vindue, det er Jelne, der læner sig ud af det åbne vindue fra lejligheden på 5. sal en sen eftermiddag i januar. Hun står og lyser op i den røde trøje, Jelne står i den røde trøje og læner sig ud ad vinduet i lejligheden på Nørrebrogade."

Den røde trøje, som hun i øvrigt har fået af kæresten og, får vi senere at vide, som elskerinden, hende han forlader Jelne for, var med ham ude at købe.

"I begyndelsen forsøgte jeg at trække hendes oplevelser, så læseren kunne mærke den pine, hun sad i. Da hendes liv bliver mere stabilt, ser jeg sproget blive mere roligt med færre gentagelser."

I det hele taget har stort set samtlige anmeldere taget fat på sprogligheden i Jelne og forfatterens sproglige begavelse.

I anmeldelsen af Jelne beskrev Informations egen Erik Skyum-Nielsen romanens sproglige styrke:

"Romanens fortælle-mæssige flerdimensionalitet vidner om en betydelig formsans. I forhold til dens følelsesmæssigt ladede stof tjener teknikken til at demonstrere, at dette her er forsøg med sproget, en øvelse i at fremstille liv - en prøvende konstruktion, ligesom Jelnes identitet og nye fortælling."

Weekendavisen skriver, at "sprogtonen er i en klasse for sig".

Udover debutantprisen, har Henriette E. Møller tidligere modtaget Statens Kunstfonds tre-årige arbejdslegat på 840.000 kroner. Dengang sagde hun til Kristeligt Dagblad:

"Jeg kan simpelthen ikke tro på, at det er sandt. Det har noget at gøre med nemesis. Hvis jeg er for kæk, vil det nok blive taget fra mig igen. Det er ligesom, når man ikke har lyst til at tale om døden, for så skal den nok komme."